

Sygn. akt: III U 4/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 października 2015 r. w O.

sprawy z odwołania M. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o rentę socjalną

na skutek odwołania M. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 27 listopada 2014r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje M. D. prawo do renty socjalnej na okres od 1 października 2014r. do 30 września 2016r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;
3. przyznaje adwokatowi S. S. prowadzącemu Kancelarię Adwokacką przy ul. (...) w O. ze Skarbu Państwa - Kasy Sądu Okręgowego w Ostrołęce kwotę 73,80 (siedemdziesiąt trzy złote osiemdziesiąt groszy) zł w tym podatek Vat za pomoc prawną udzieloną M. D. z urzędu.

UZASADNIENIE

M. D. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27. (...), odmawiającej mu dalszego prawa do renty socjalnej.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 2.092014r. M. D. zwrócił się z kolejnym wnioskiem o ustalenie dalszych uprawnień do renty socjalnej. Lekarz Orzecznik ZUS i

Komisja Lekarska ZUS w W. ustalili, że nie jest on całkowicie niezdolny do pracy. Wobec powyższego decyzją z dnia 27.11.2014r. odmówiono mu prawa do renty socjalnej.

Sąd ustalił, co następuje:

Decyzją z dnia 14.06.2007r. Oddział ZUS w P. Inspektorat w P. przyznał M. D. (ur. (...)) prawo do renty socjalnej na okres od 01.03.2007r. do 31.05.2009r., na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej.

W wyniku przeprowadzanych badań lekarskich, uprawnienia do renty socjalnej były odwołującemu kilka razy przedłużane, na okres od 01.06.2009r. do 30.06.2011r., od 01.07.2011r. do 31.07.2013r. i ostatnio w decyzji ZUS z dnia 14.10.2013r. na okres od 01.09.2013r. do 30.09.2014r.

W dniu 02.09.2014r. odwołujący zwrócił się do Inspektoratu ZUS w P. z wnioskiem o ustalenie dalszych uprawnień do renty socjalnej, z uwagi na zły stan zdrowia.

W celu ustalenia stopnia niezdolności do pracy i daty jej powstania, ubezpieczony skierowany został na badanie lekarskie przez lekarza orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z dnia 09.10.2014r. ustalił, że M. D. nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Od powyższego orzeczenia odwołujący złożył sprzeciw, w związku z czym sprawa została przekazana do Komisji Lekarskiej ZUS w W..

Po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej, Komisja Lekarska II Oddział ZUS w W. nr (...) w orzeczeniu z dnia 21.11.2014r. także ustaliła, że M. D. nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Wobec powyższego Oddział ZUS w P. Inspektorat w P. decyzją z dnia 27.11.2014r. odmówił odwołującemu M. D. prawa do renty socjalnej.

M. D. ma rozpoznane: upośledzenie umysłowe na pograniczu upośledzenia umysłowego lekkiego i umiarkowanego ze znaczną dezadaptacją społeczną, organiczne zaburzenia osobowości - osobowość niedojrzała z zaburzeniami lękowymi, wysoką krótkowzroczność obu oczu, skoliozę kręgosłupa piersiowego z garbem żebrowym prawostronnym, ograniczenie ruchomości kręgosłupa stopnia umiarkowanego oraz żyłki obu kończyn dolnych, większe na prawej kończynie dolnej.

Powyższe schorzenia czynią M. D. na dal całkowicie niezdolnego do pracy, na okres od 1.10.2014r. do 30.09.2016r.

(dowód: akta rentowe M. D. nr (...), dokumentacja lekarska, oraz opinia biegłych k. 68-71 a.s.).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27.06.2003r. o rencie socjalnej (Dz.U.2013.982 j.t.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: przed ukończeniem 18 roku życia; w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia albo w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Według art. 5 tej ustawy, ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik ZUS, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2013.1440 j.t.).

Definicja osoby niezdolnej do pracy zawarta jest w art. 12 ust. 1-3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który stwierdza, iż jest nią osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Skuteczność odwołania M. D. była uzależniona od ustalenia, czy jest on całkowicie niezdolny do pracy, oraz czy naruszenie sprawności organizmu, skutkujące całkowitą niezdolnością do pracy powstało w okresach wskazanych w art. 4 ustawy o rencie socjalnej, tj. przed ukończeniem 18 roku życia, albo w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, ocena niezdolności do pracy z medycznego punktu widzenia wymaga wiadomości specjalnych i Sąd nie może - wbrew opinii biegłego (biegłych) - opierać ustaleń w tym zakresie na własnym przekonaniu. (wyrok z dnia 14.05.2014r., III AUa 1810/13, LEX nr 1469282).

Postanowieniem z dnia 30.01.2015r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy z zakresu psychiatrii, psychologii, ortopedii i okulistyki.

Biegli z zakresu psychiatrii M. F., psychologii H. P., chorób oczu B. M. i ortopedii J. S. po badaniu w dniu 7.03.2015r. rozpoznali u odwołującego się: wysoką krótkowzroczność obu oczu, upośledzenie umysłowe na pograniczu stopnia lekkiego/umiarkowanego (zaniedbania środowiskowe), skoliozę kręgosłupa piersiowego z garbem żebrowym prawostronnym leczonym operacyjnie, ograniczenie ruchomości kręgosłupa D-L stopnia umiarkowanego (...)=40 cm oraz zaburzenia lękowe u osoby upośledzonej umysłowo.

Po przeanalizowaniu dokumentacji medycznej i po zbadaniu odwołującego się komisja biegłych stwierdziła, że stopień upośledzenia funkcji organizmu spowodowany stanem narządu wzroku, układu ruchu i stanem psychicznym nie uzasadnia orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy (opinia k. 16-18 a.s.).

Pełnomocnik odwołującego się wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych, w tym biegłego z zakresu medycyny pracy i psychiatrii (k. 61 a.s.).

Sąd uwzględnił powyższy wniosek i w dniu 3 lipca 2015r. dopuścił dowód z opinii biegłego psychiatry i medycyny pracy.

Biegli J. W. (psychiatra) i K. G. (medycyna pracy) rozpoznali u M. D. upośledzenie umysłowe na pograniczu upośledzenia umysłowego lekkiego i umiarkowanego ze znaczną dezadaptacją społeczną, organiczne zaburzenia osobowości - osobowość niedojrzała z zaburzeniami lękowymi, wysoką krótkowzroczność obu oczu, skoliozę kręgosłupa piersiowego z garbem żebrowym prawostronnym, ograniczenie ruchomości kręgosłupa stopnia umiarkowanego oraz żyłki obu kończyn dolnych, większe na prawej kończynie dolnej.

Powyższe schorzenia w ocenie tego zespołu biegłych czynią M. D. nadal całkowicie niezdolnego do pracy, na okres od 1.10.2014r. do 30.09.2016r. W uzasadnieniu biegli wskazali, że zgadzają się z opinią orzeczników ZUS oraz biegłych wydających uprzednio opinię w tej sprawie. Odwołujący się był całkowicie niezdolny do pracy całym latami i nie zaszły w

jego stanie zdrowia żadne korzystne zmiany. Poprzednio stwierdzono umiarkowane upośledzenie umysłowe zaś ostatnio pogranicze ograniczenia lekkiego i umiarkowanego. Jednakże nie zwrócono uwagi, że przystosowanie społeczne M. D. jest bardzo słabe, a to jest także wskaźnikiem poziomu umysłowego, a nie tylko testy. Całkowita ocena jego poziomu umysłowego wskazuje na umiarkowany stopień upośledzenia (biegli w tej sprawie konsultowali się u psychologa klinicznego z wieloletnim doświadczeniem). Badany zademonstrował się jako osoba zupełnie bezradna, nieprzystosowana społecznie, reagująca lękiem, niezdolna do skoordynowanych działań, nawet przy prostych pracach fizycznych. Ponadto istnieją u niego też poważne zaburzenia somatyczne uwzględnione w rozpoznaniu. Wszystkie te choroby w skojarzeniu czynią go – zdaniem biegłych - całkowicie niezdolnym do pracy(k. 68-71 a.s.).

Do powyższej opinii zastrzeżeń nie wniosła żadna ze stron. Organ rentowy zgodził się z drugim zespołem biegłych, dostrzegając, iż występuje u odwołującego się brak adaptacji społecznej, współistniejący z zaburzeniami osobowości i lękowymi u osoby z upośledzeniem lekkim/umiarkowanym. Odwołujący się funkcjonuje zdecydowanie poniżej możliwości, co powoduje bezradność i brak możliwości skoordynowania działań nawet przy wykonywaniu prostych prac (k. 87 a.s.).

W ocenie Sądu, dopiero druga opinia jest miarodajną do oceny zdrowia odwołującego się i może stanowić podstawę rozstrzygnięcia. Biegli dokonali wnikliwej analizy zebranej w sprawie dokumentacji medycznej, przeprowadzili wywiad oraz badania lekarskie. Zarówno rozpoznanie, jak i wnioski, jakie znajdują się w opinii są rzeczowe, spójne i logiczne, dlatego zasługują na uwzględnienie. Biegli określili schorzenia, stopień ich nasilenia i wpływ na zdolność do pracy. Z opinii wynika, iż odwołujący się jest osobą zupełnie bezradną, nieprzystosowaną społecznie, reagująca lękiem, niezdolną do skoordynowanych działań, nawet przy prostych pracach fizycznych. Nie bez znaczenia dla oceny opinii ma fakt, iż biegli konsultowali się w niniejszej sprawie z psychologiem klinicznym, posiadającym wieloletnie doświadczenie.

W świetle w/w wyników badań należy podzielić wnioski biegłych o całkowitej niezdolności do pracy M. D., na dalszy okres, do 30.09.2016r.

Z tych względów Sąd na podstawie art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał prawo do renty socjalnej na dalszy okres tj. od dnia 1.10.2014r. do 30.09.2016r.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu się prawo do renty, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010 roku, II UK 330/09, LEX 604220). W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie nie istniały podstawy do obciążenia odpowiedzialnością organu rentowego za nieprzyznanie odwołującemu prawa do renty socjalnej już na etapie postępowania przed ZUS. Ocena stanu zdrowia odwołującego się była kontrowersyjna – pierwszy zespół biegłych sądowych nie dostrzegł, podobnie jak Komisja Lekarska ZUS, iż schorzenia, na które cierpi odwołujący i stopień ich nasilenia powodują całkowitą niezdolność do pracy. Z tych względów orzeczono jak w pkt 2 wyroku.

W punkcie 3 orzeczono o kosztach zastępstwa prawnego, udzielonego odwołującemu się przez adwokata z urzędu S. S. zasądając od Skarbu Państwa – Kasy Sądu Okręgowego w Ostrołęce kwotę 73,80 zł. Orzeczenie to wydano na podstawie § 12 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.